

FBF Folkbildningsförbundet

Riktlinjer

Studieförbunden och kommunerna 3

Övning, utövande, tillverkning 7

Anordnarskapet 9

Antal deltagare i cirkel 14

480-timmarsregeln 21

Tolkningar & förtydliganden, kulturprogram

Anordnarskap 25

Utställningar 26

Samlade arr t.ex. festivaler 27

I privata hem 28

Interna möten 28

Minst fem deltagare 29

MO-anställd som cirkelledare? 30

**Studieförbundens etiska
förhållningssätt 31**

Studieförbunden & Kommunerna

Riktlinje angående

Studieförbunden och kommunerna

Om förhållningssätt till utvärderingar

Dokumentet antaget av Folkbildningsförbundets styrelse den 9 december 2008

Bakgrund

Kommunerna är, näst efter staten, de viktigaste bidragsgivarna till studieförbundens verksamhet. Utvärdering och uppföljning av verksamheten på lokal nivå har blivit allt vanligare, både på initiativ av studieförbunden själva och på initiativ av kommuner eller landsting.

I detta dokument sammanfattar studieförbunden gemensamt sin syn på relationen till kommunerna som anslagsgivare, på deras utvärderingar och uppföljningar och på hur studieförbunden bör förhålla sig till dessa. Det gäller i berörda delar även landstingen. Avsikten är att ge lokala studieförbundsfröträdare stöd i dialogen med kommuner/landsting i frågor som rör anslag och uppföljning/utvärdering av verksamheten. Dokumentet kan också användas av länsbildningsförbund och lokala samråd i samtal kring dessa frågor. Det avslutas med några råd till studieförbunden lokalt.

Ett nationellt ansvar för folkbildningen

Riksdag och regering har uttalat, att stödet till folkbildningen är ett nationellt ansvar för staten, landstingen och kommunerna, vilket visar sig i att det utgår bidrag till studieförbundens verksamhet på alla nivåer. De senaste 20 åren har stödet minskat, framförallt på kommunnivå och ett fåtal kommuner ger inget bidrag alls.

Den statliga utvärderingen "Folkbildning i brytningstid" (SUFO 2), Folkbildningsrådets cirkeldeltagarundersökning 2004 och folkbildningspropositionen 2005/06:192 Lära, växa förändra ger samtliga uttryck för att studieförbundens verksamhet värderas högt.

Det vikande kommunala stödet uppmärksammas av såväl staten som Folkbildningsrådet, som menar att kommunerna inte fullt ut tar sin del av det nationella ansvaret. Det rubbar delvis de förutsättningar som regering och riksdag baserar det statliga stödet på.

Staten anger syftet med bidraget till folkbildningen. Folkbildningens aktörer beslutar själva om målen för verksamheten. Folkbildningsrådet fördelar bidraget samt följer upp, utvärderar och redovisar verksamheten i förhållande till statens syften och rådets bidragskriterier. Studieförbunden lämnar årligen en kvalitetsredovisning till Folkbildningsrådet, som sammanställer en nationell kvalitetsredovisning till staten. Folkbildningsrådet ställer också krav på och följer upp studieförbundens löpande internkontroll.

Det finns en stor variation av lokala regler, syften och mål med kommunernas bidrag till studieförbunden. Kommunen kan naturligtvis ta initiativ till att följa upp och utvärdera den verksamhet som stöds med kommunala anslag. I de fall, där kommunens bidragskriterier följer Folkbildningsrådets, är det rådets tolkning av om kriteriet är uppfyllt eller inte som gäller. Motsvarande gäller landstinget.

Kvalitet, etik och internkontroll

Det är viktigt att studieförbunden tar fasta på det goda betyg, som verksamheten får från olika håll, och därmed utgår ifrån att den verksamhet som bedrivs i huvudsak håller god folkbildningskvalitet. Utifrån det kan man möta utmaningar och arbeta bort de brister eller missförhållanden som uppdragas och därigenom höja kvaliteten ytterligare.

Studieförbunden har olika profiler och ideologiska utgångspunkter för sin verksamhet. Det är en del av folkbildningens styrka och särart och därför viktigt att bevara. I grunden måste det dock råda samsyn vad gäller anordnaransvaret och tolkningen av hur samhällsstödet får användas.

Kvalitet och etik är högt prioriterade utvecklingsfrågor i studieförbunden. Den interna kontrollen av verksamheten är omfattande, delvis som en följd av krav från Folkbildningsrådet.

Det enskilda studieförbundet har som anordnare det fulla ansvaret för verksamhetens kvalitet och utveckling. Utgångspunkten är att studieförbunden, som lokala anordnare av samhällsstödd verksamhet, ska kunna stå för den verksamhet man anordnar och rapporterar.

Studieförbundens förbundsstyrelser är ansvariga för att den verksamhet som bedrivs med stöd av statsanslaget följer såväl internt angivna mål och anvisningar som Folkbildningsrådets bidragskriterier. Studieförbunden har också – inom ramen för Folkbildningsförbundet – antagit en etisk plattform, som man förutsätts arbeta efter på alla berörda nivåer i verksamheten.

Varje studieförbund har egna program och system för arbetet med kvalitet och internkontroll i verksamheten. Därutöver ställer Folkbildningsrådet särskilda krav, som framgår av rådets kriterier för statsbidraget.

Kvalitet och etik är viktiga frågor även för Folkbildningsförbundet, där Kvalitetsgruppen och Etikdelegationen svarar för studieförbundens gemensamma utveckling av dessa områden. Kvalitetsgruppen arbetar i huvudsak med frågor relaterade till kvalitetsredovisningar och kvalitetsindikatorer. Gruppen har t ex utarbetat kriterier vad gäller cirkelledarnas folkbildningskompetens, som förts in som indikator i anvisningarna från Folkbildningsrådet. Etikdelegationen arbetar bland annat med den ovan nämnda etiska plattformen, som revideras vartannat år. Den tar också del av studieförbundens internkontroll och externa uppföljningar/utvärderingar för att dra erfarenheter för sitt utvecklingsarbete. I uppdraget ingår också att initiera, utveckla former för och genomföra studieförbundsgemensamma lokala genomlysningar. Rapporter från ett sådant projekt, Kvalitetsutveckling i studieförbund – lokala processer för genomlysning, finns på Folkbildningsförbundets webbplats.

Studieförbunden och kommunerna

Utgångspunkter

Studieförbundens utgångspunkt är att det är viktigt med en öppen och konstruktiv dialog med bidragsgivarna och att dialogen ska bidra till ett ömsesidigt lärande.

Studieförbunden och kommunerna har olika utgångspunkter och motiv för sina verksamheter men också ett gemensamt intresse av att bidra till lokalsamhället och till kommunens och kommuninvånarnas utveckling.

Studieförbundens arbete bedrivs med offentligt stöd från stat, landsting och kommun. Stöden har kompletterande men ändå litet olika syften. Det innebär att en kommunal utvärdering av studieförbundens verksamhet görs med utgångspunkt i regler och anvisningar för det kommunala bidraget. Verksamhet som stöds av andra bidragsgivare kan inte utvärderas av kommunen. Det är också viktigt att särskilja projektbidrag och andra typer av riktade eller villkorade bidrag. Samma förhållningssätt gäller landstinget.

Utvärderingar och uppföljningar av studieförbundens verksamhet måste ske under ömsesidig öppenhet och dialog för att uppnå bra resultat och erkännas av alla inblandade parter.

Studieförbunden

Det är studieförbundens skyldighet att ge kommunen en rättvisande och öppen redovisning av den verksamhet som bedrivits med kommunbidrag. Motsvarande gäller givetvis gentemot landstinget.

Studieförbunden följer de regler och riktlinjer som finns för den bidragsberättigade verksamheten, såväl de offentliga (från stat, landsting och kommun) som de interna (överenskommelser mellan studieförbunden och studieförbundsinterna).

Som ansvarig anordnare är det varje studieförbunds ambition att anordna och rapportera verksamhet som det kan stå för och som följer statens syften med bidraget, gällande bidragskriterier/regler, den etiska plattformen och interna riktlinjer. Profilerings- och det förhållandet att verksamheten är målstyrd, gör att studieförbundens bedömningar i viss mån kan skilja sig åt. I de centrala frågorna arbetar studieförbunden för samsyn och gemensamma förhållningssätt bland annat genom Etikdelegationen och Kvalitetsgruppen.

Studieförbunden har ett ansvar för att förmedla information och kunskap om folkbildningens identitet, kännetecken och villkor till kommunens politiker och tjänstemän. Studieförbunden arbetar därför ständigt med att utveckla kanalerna till intressenterna i kommuner och landsting, förtydliga informationen och slipa argumenten.

Studieförbunden vill vara en kontinuerlig resurs och samarbetande part i den process som en utvärdering är; från det att ärendet aktualiseras till beslut om eventuella sanktioner.

Studieförbunden bistår med relevanta underlag vid utvärderingar och följer rekommendationen, som Folkbildningsförbundets styrelse utfärdade 1996:
"Kommunerna har inte rätt att kräva in deltagarlistor, eftersom listorna vid ankomsten till kommunkontoren registreras som offentlig handling. Därigenom kan den personliga integriteten komma att kränkas. Det är inte heller av konkurrensskäl mellan studieförbunden lämpligt att listorna blir offentlig handling. Kommunal tjänsteman är naturligtvis välkommen att granska listorna på studieavdelningens expedition."

Studieförbunden står gärna till tjänst med information om den internkontroll och de kvalitetssäkringssystem som studieförbunden tillämpar och som ständigt utvecklas.

När en extern utvärdering av ett eller flera studieförbund gjorts i en kommun ska denna delges övriga studieförbund enligt en gemensam överenskommelse 2003 i dåvarande "etikdelegation", Nationellt Etikforum. Informationen delges Folkbildningsförbundets etikdelegation i syfte att bidra till öppenhet och ett gemensamt lärande, vilket ökar kvaliteten i studieförbundens verksamhet.

Kommunerna

Kommunerna bör utveckla och fastställa mål och riktlinjer för såväl bidragsgivning som uppföljning och utvärdering i dialog med studieförbunden. Kommunens utgångspunkter för uppföljning/utvärdering bör framgå.

Det är viktigt att betona, att uppföljning och utvärdering måste ske utifrån riktlinjer och dokument som gällde vid den tidpunkt då den utvärderade verksamheten genomfördes.

Studieförbunden anser, att uppföljning och utvärdering av studieförbundens verksamhet i de delar som stöds av kommunen är en naturlig del av samarbetet. Sådana bör därför ske genom konstruktiv dialog och öppenhet och med respekt för och tillit till studieförbunden.

Studieförbunden utgår ifrån att kommunen – i det fall en utvärdering ger upphov till särskilda överväganden eller är problematisk ur kommunens perspektiv – för en öppen dialog med studieförbundet/n om hur ärendet kan lösas på bästa sätt för alla inblandade parter.

Studieförbunden förväntar sig, att resultatet av utvärderingen diskuteras med den lokala studieförbundsavdelningen i syfte att reda ut oklarheter och undanröja eventuella missförstånd. Huvudprincipen är att frågor diskuteras i de sammanhang och på den nivå där frågorna uppstår. Lokalavdelningen bör dock informera studieförbundet centralt, som då kan ha möjlighet att bistå med eventuell kompletterande information.

Om resultat av en utvärdering leder till beslut om att dra tillbaka bidrag från ett studieförbund, anser studieförbunden, att medlen ska återföras till och omfördelas bland studieförbunden.

Motsvarande förhållningssätt gäller i berörda delar även landstinget.

Några avslutande råd

Anordna och rapportera verksamhet som väl svarar mot det egna studieförbundets krav och övriga förutsättningar som gäller för statsanslagsberättigad verksamhet. Det är en bra utgångspunkt för att framgångsrikt ställa krav på kommunen som bidragsgivare.

Var proaktiv och ta initiativet i relationen med kommunen/landstinget.

Bistå kommunen med aktuell information och erbjud utbildningsinsatser om folkbildning till såväl förtroendevalda som tjänstemän, som ju byts ut med tiden.

Som folkbildare kan studieförbundens företrädare mer om folkbildning än vad kommunens/landstingets företrädare kan förväntas kunna. Därför bör studieförbunden alltid, med gott självförtroende, vara beredda att dela med sig av sina kunskaper och synsätt.

Sverige har ett långtgående kommunalt självstyre och kommunerna poängterar gärna sin frihet från staten. Därför kan det vara klokt att inte argumentera utifrån statens perspektiv i dialogen med kommunen. Fokusera på det lokala.

Fokusera på verksamhetens innehåll och ha ambitionen att beskriva vad den tillför kommuninvånarna och kommunen. Fastna inte i diskussioner om administrativa frågor, t ex närvarolistor. (Folkbildningsrådets bidragskriterier föreskriver vad som gäller beträffande närvarolistor och kulturprogramrapporter.)

Utveckla förmerna för den årliga verksamhetsredovisningen till kommunen/landstinget så att verksamhetens innehåll och resultat blir tydligt, gärna relaterat till bidragsgivarens målsättningar. Samverka gärna med övriga studieförbund.

Övning, Utövande, Träning & Produktion/Tillverkning

Riktlinje angående

ÖVNING, UTÖVANDE, TRÄNING SAMT PRODUKTION/TILLVERKNING

Deltagandet i statsbidragsberättigad studiecirkel/annan folkbildningsverksamhet *syftar till lärande*. Lärandet ska präglas av planmässigt gemensamt bedrivna studier. Repetition, övning och träning/tillämpning ingår i allt lärande. Dessa moment får dock inte dominera studietiden och medföra att lärprocessen stannar upp utan ska endast förstärka och utveckla lärandet.

Studiecirkel/annan folkbildningsverksamhet kan aldrig enbart omfatta

- träning/färdighetsträning,
- övning,
- produktion/tillverkning,
- social samvaro eller
- reproduktion.

Verksamhet som *syftar till utövande av lek, spel och idrott* eller *till produktion/tillverkning* kan inte rapporteras som statsbidragsberättigad folkbildningsverksamhet.

KOMMENTAR

I den skapande verksamheten – som musik, teater och annan estetisk folkbildningsverksamhet – är teori och praktik starkt integrerade. Teoribildningen utvecklas till stor del genom ett praktiskt arbetssätt. Detta gäller även i många folkhälsocirkel. För dessa två ämnesområden gäller följande.

Musik/teater och annan estetisk folkbildningsverksamhet

I cirkel/annan folkbildningsverksamhet med musik- och teatergrupper, där teori och praktik kombineras, får lärprocessen inte ersättas av att endast träna eller öva det som deltagarna redan kan. Deltagarna måste genom gemensamt planlagda studier hela tiden förflytta sig framåt mot de kunskaps- och färdighetsmål den satt upp. När aktiviteten övergår i träning eller produktion/tillverkning kan verksamheten inte längre rapporteras för statsbidrag.

Folkhälsa

När det gäller folkhälsocirkel/annan folkbildningsverksamhet ska en kontinuerlig utveckling av ny kunskap, baserad på teori, vara utgångspunkten och utgöra den övervägande delen av gruppens arbete. Inslag för att illustrera eller som ”pröva på”-aktiviteter kan accepteras som nödvändiga för att deltagarna ska lära sig hur man gör rent praktiskt. Dessa ”pröva på”-aktiviteter ska ta sin utgångspunkt i teorin och understödja gruppens lärprocess. Den avgörande utgångspunkten är alltså vad som är syftet med verksamheten.

Anordnarskapet

Riktlinje för

Anordnarskapet

Dokumentet antaget av Folkbildningsförbundets styrelse den 9 december 2008

Studieförbundens roll och ansvar som anordnare av statsbidragsberättigad folkbildningsverksamhet

Studieförbundens syn på och förmåga att leva upp till rollen och ansvaret som anordnare är grundläggande för kvaliteten i verksamheten. Det avgör också graden av förtroende hos omvärlden. Ett tydligt anordnarskap är ett villkor för statsbidrag.

Hur studieförbunden lever upp till ansvaret har i hög grad med etik att göra. Den etiska dimensionen är angelägen ur såväl deltagarnas som anslagsgivarnas och allmänhetens perspektiv.

Rollen som anordnare medför ibland svåra bedömningar av hur man ska handla för att upprätthålla en god "folkbildningsmässighet".

Underlag för ställningstaganden, dialog och helhetsbedömning

Avsikten med detta dokument är att det ska bidra till att öka insikten om vad anordnarskapet innebär och till att utveckla och förtydliga anordnarrollen.

Anordnarskapet kan belysas ur många olika aspekter. Här behandlas det i relation till

- innehåll och utformning av verksamheten
- ledare i studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet,
- kulturprogram,
- medlemsorganisationer och andra samverkansparter,
- profil och särart.

Studieförbunden är överens om utgångspunkterna nedan. De är grunden för ökad samsyn och ett gemensamt förhållningssätt när det gäller studieförbundens ansvar som lokala anordnare.

Utgångspunkterna kan utgöra underlag för enskilda ställningstaganden – en form av checklista – men också för samtal studieförbunden emellan, särskilt på lokal nivå.

En bedömning av varje enskild aspekt eller utgångspunkt räcker inte för att få ett mått på kvaliteten i anordnarskapet, utan det krävs en sammanvägning av alla för att få en helhetsbild.

Anordnarskapet i förhållande till

- innehåll och utformning av verksamheten

För att leva upp till anordnarrollen ska studieförbundets folkbildningsverksamhet

- vara fri och frivillig,
- styras av deltagarna,
- baseras på demokratiska arbetsformer,
- ideologiskt och innehållsmässigt profileras utifrån det enskilda studieförbundets särart,
- vara mångsidig och allsidig,
- vara flexibel i tid, rum och innehåll,
- bygga på gemensamt och planmässigt bedrivna studier, där läroprocessen inte stannar upp och/eller domineras av produktion/tillverkning, övning, träning eller social samvaro,
- vara folkbildningsmässig, inte bedrivs på uppdrag, ha tillkommit efter anbudsförfarande eller genomförs som personalutbildning.

- ledare i studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet

I anordnarrollen gentemot ledare i studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet är det viktigt att beakta följande utgångspunkter:

Det är endast studieförbundet (=den lokala anordnaren) som kan

- godkänna ledare. På avdelningen, eller motsvarande, finns det utarbetade kriterier för hur godkännandet av ledare går till och uppgift om vem/vilka i studieförbundet som är behöriga att göra det.

- genomför introduktionssamtal med ledare.
- sörjer för att utbildningsinsatser som är adekvata för ledarens arbete och utveckling genomförs.
- förvissas sig om att ledaren är väl förtrogen med studieförbundets värdegrund/ideologi och med gällande riktlinjer för statsbidragsberättigad verksamhet.
- förvissas sig om att ledaren känner till att det är studieförbundet som är anordnare av folkbildningsverksamheten och att ledaren informerar deltagarna om detta.
- gör en rimlighetsbedömning av den enskilde ledarens förmåga och engagemang så att denne kan fullgöra ledarskapet på ett bra sätt.

- kulturprogram

I anordnarrollen beträffande kulturprogram måste studieförbundet, utöver det ovan skrivna, beakta följande utgångspunkter:

- Att det vid programmets genomförande alltid finns en av studieförbundet utsedd och närvarande företrädare, som ansvarar för arrangemangets genomförande och rapportering.
- Att studieförbundet aktivt är med redan i planeringsstadiet. Studieförbundet får i efterhand aldrig enbart godkänna eller rapportera redan genomförda kulturprogram.
- Att det i all information och marknadsföring klart framgår att studieförbundet är ansvarig anordnare.
- Att gällande bestämmelser för statsbidraget och studieförbundsgemensamma riktlinjer och överenskommelser följs.
- Att Folkbildningsrådets rapporteringskrav uppfylls.
- Att kulturprogrammen skapar delaktighet, upplevelser och eftertanke.
- Att kulturprogrammen genomförs på ett för det enskilda studieförbundet folkbildningsmässigt sätt.

- medlemsorganisationer och andra samverkansparter

I anordnarrollen gentemot medlemsorganisationer och andra samverkansparter är det viktigt att beakta följande utgångspunkter:

- Det är endast studieförbundet som kan vara ansvarig anordnare, vilket innebär att man inte kan avhända sig eller överlämna ansvaret till någon annan.
- Studieförbundet tar aktiv del i folkbildningsverksamhetens planering, genomförande och uppföljning. Det gäller också rekrytering och utbildning av cirkelledare. Utgångspunkten är att studieförbundet ska ge ett sådant mervärde till verksamheten att det underlättar kunskapsutvecklingen hos medlemsorganisationer och andra samverkansparter.
- Studieförbundet tar emot anmälningarna till verksamheten så att man som anordnare kan ge svar på frågor och förvissa sig om att deltagandet är fritt och frivilligt och att deltagarna vet vilket studieförbund som är anordnare.
- Studieförbundet tar ansvar för att utbetalningar till medlemsorganisationer och andra samverkansparter är kostnadsersättningar direkt förbundna med genomförandet av folkbildningsverksamheten och att de är verifierbara. Schablonersättningar och generella bidrag får inte förekomma.
- Studieförbundet förvissas sig om att den planerade verksamheten genomförs på ett folkbildningsmässigt sätt och att den följer gällande bestämmelser för statsbidrag och studieförbundsgemensamma riktlinjer och överenskommelser.
- Studieförbundet gör en rimlighetsbedömning över verksamhetens omfattning och inriktning i förhållande till medlemsorganisationens/samverkanspartens medlemsantal och ordinarie verksamhet.
- Studieförbundet förvissas sig om att det finns en klar rågång mellan folkbildningsverksamheten och medlemsorganisationens/samverkanspartens ordinarie, interna och organisatoriska verksamhet, som inte kan utgöra underlag för statsbidrag.

- Studieförbundet ser till att det råder ett rimligt förhållande mellan personalresurserna och verksamhetens omfattning så att den kan genomföras på ett för det enskilda studieförbundet folkbildningsmässigt sätt och med hög kvalitet.
- Administrativa rutiner som utvecklas ska stödja studieförbundets aktiva roll och närvaro i verksamheten.
- Studieförbundet förvissas sig om att samverkan med kommersiell verksamhet skiljs ut och ej gynnas av folkbildningsanslaget.

- profil och särart

I studieförbundets anordnarroll i förhållande till sin profil och särart måste det förvissa sig om följande:

- Verksamheten bygger på studieförbundets värdegrund/ideologi och idéprogram.
- Studieförbundet når många människor.
- Det finns en strävan att sprida verksamheten över det geografiska område studieförbundet ansvarar för och att den når människor som bor och verkar där.
- Verksamheten når de av studieförbundet prioriterade målgrupperna.
- Verksamheten syftar till att underlätta människors aktiva deltagande i samhället och därigenom bevara och utveckla demokratin.
- Verksamheten är väl förankrad i lokalsamhället, folkrörelserna och i människors vardag.

Antal deltagare i cirkel

Antal deltagare i studiecirkel

SAMMANFATTNING

I ett lärande perspektiv är en gruppstorlek på högst tolv personer att föredra. Cirkel med fler än tolv deltagare ska kunna motiveras av studieförbundet, enligt Folkbildningsrådets bidragskriterier.

Övervägande skäl talar för att en bestämd övre gräns bör anges så att studieförbunden kan undvika flytande tolkningar och enskilda medarbetares bedömningar i detta sammanhang underlättas. Etikdelegationen menar, att den gränsen skall sättas vid högst 20 deltagare inklusive cirkelledaren.

Den pedagogiska motiveringen, som föreskrivs i bidragskriterierna, gäller fortsättningsvis oberoende av denna möjlighet till dispens från Folkbildningsrådets grundrekommendation. Eventuell dispens bör utfärdas av förbundsledningen inom varje studieförbund.

FORMELLA UTGÅNGSPUNKTER

Folkbildningsrådets *Statsbidrag till studieförbund, 2010 – Kriterier och fördelningsprinciper* säger följande beträffande antal deltagare i studiecirkel:

”Studiecirkeln är definitionsmässigt en liten grupp människor som utifrån sina behov och intressen söker kunskap.”

”En studiecirkel består av minst tre personer som under minst tre sammankomster och minst nio studietimmar gemensamt söker kunskap. Cirkelledaren som kan vara en av dessa tre är godkänd av studieförbundet. Möjligheterna att föra ett samtal, där alla kan komma till tals, sätter gränsen för antalet deltagare i cirkeln. Antalet deltagare måste också vara rimligt utifrån deltagarnas behov och förmåga. I ett lärande perspektiv är en gruppstorlek på högst tolv personer att föredra. Cirkel med fler än tolv deltagare ska kunna motiveras av studieförbundet.”

Något högsta tänkbara antal deltagare finns inte angivet.

Under verksamhetsformen Annan folkbildningsverksamhet konstateras beträffande antal deltagare: ”Tre deltagare, inklusive ledaren, är minimum för annan folkbildningsverksamhet, som rapporteras som grund för statsbidrag. Deltagarna kan vara fler än vad som rekommenderas för studiecirkeln.”

BAKGRUND

I de förordningar som gällde från mitten av 1960-talet fram till regeringens proposition Folkbildning, 1990/91:82, gällde att studiecirkeln beskrevs som en kamratkrets med krav på att minst fem deltagare inklusive ledaren, med vissa undantag, måste vara närvarande vid statsbidragsberättigad sammankomst och antalet deltagare fick inte överskrida 20 vad gällde allmän studiecirkel respektive 25 vad gällde universitetscirkel.

I propositionen Folkbildning angav departementschefen:

”Antalet deltagare i en studiecirkel har betydelse när det gäller utformningen av själva studiearbetet. Om antalet deltagare är för litet är det svårt att uppnå gruppdynamiska effekter och om det är för stort blir det svårt att hålla samman gruppen. Jag utgår ifrån att studieförbunden kommer att göra rimliga avvägningar i detta avseende.”

Som framgår ovan har uppfattningarna om och reglerna för deltagarantalet i studiecirkel varierat. De bakomliggande skälen för valet av det ena eller andra antalet kan delvis sägas vara skönsmässigt

och präglat av vad man vid var tid helt enkelt funnit lämpligt. Så vitt Etikdelegationen kunnat utröna föreligger inte någon forskning, som kan anföras som stöd för att studiecirkelns pedagogik och idé förutsätter det ena eller andra deltagarantalet. När Folkbildningsrådet hänvisar till ett lärande perspektiv baseras det påståendet nog främst på en uppfattning om studiecirkelns metod och vad den metoden förutsätter. Vill man renodla lärandeperspektivet förefaller inte tillgängliga forskningsresultat ge stöd för någon bestämd gruppstorlek.

Man kan naturligtvis fråga sig om de i propositionen Folkbildning, som är den senaste proposition i vilken frågan berörs, efterlysta gruppdynamiska effekterna kan uppnås med tre deltagare eller om antalet deltagare rätteligen måste vara större. Likaså kan man med utgångspunkt i propositionens överväganden ställa frågan vid vilket deltagarantal det inte är möjligt att "hålla samman" gruppen. Folkbildningsrådet har använt begreppet "liten grupp", vilket visserligen inte ger något exakt besked om antalet deltagare, men det förutsätter naturligtvis en begränsning, som kan sökas i t ex de storleksordningar, som gällt tidigare för statsbidragsberättigade studiecirkel.

HUR SER VERKLIGHETEN UT Generellt kan konstateras att frågan om gruppstorlek inte bör vara ett problem i den meningen att stora delar av verksamheten skulle präglas av ytterligheter åt det ena eller andra hållet.

Den nedre gränsen har delegationen inte haft anledning att diskutera i det här sammanhanget. Därför lämnas den frågan tillsvidare därhän. Den är dock som ovan antyds kanske inte helt problemfri mot bakgrund av cirkelns krav på förutsättningar för tanke- och erfarenhetsutbyte och liknande ambitioner som följer av folkbildningens pedagogik.

Beträffande den övre gränsen talar tillgänglig statistik för att det i första hand rör verksamhet inom områdena körsång och dans samt möjligen också orkestrar/musikensembler.

ÖVERVÄGANDEN

Studiecirkeln kan ha olika karaktär, olikheter som kan ha betydelse för bedömningar av lämpligt antal deltagare.

a) Studiecirkeln, som präglas av att cirkelledare främst är samtalsledare – t ex i en cirkel som behandlar möjligheterna för deltagarna att påverka sin närmiljö i syfte att bidra till målet hållbar utveckling – förutsätter mycket aktivt deltagande av alla i cirkeln.

b) I studiecirkeln, som präglas av att cirkelledaren främst fungerar som handledare/lärare i en cirkel i språk eller datateknik, styrs säkert deltagaraktiviteten mer av cirkelledaren och studiematerialet i en strävan att förverkliga ett antal kunskapsmässiga ambitioner.

c) Studiecirkeln, som präglas av stora inslag av färdighetsträning – "handens kunskap" t ex – bygger ofta på att den enskilde deltagaren får möjlighet att konkret pröva sig fram och utveckla sin förmåga utan att fortlöpande diskutera med övriga i någon större omfattning.

(Anmärkning: Självklart finns det ett antal nyanseringar som kan och skall göras. Poängen här är endast att konstatera att cirkeln som arbetsform inte leder till någon given slutsats avseende antalet deltagare.)

Dessa exempel visar enligt vår mening, att det inte är möjligt att ange något bestämt antal deltagare i en studiecirkel som det ideala. Cirkelns karaktär och deltagarnas förutsättningar och ambitioner måste inom vissa ramar bestämma antalet deltagare i den enskilda cirkeln.

Vad är det då som motiverar de nuvarande normerna? Studiecirkelns metod, som idealt skall leda till ökade eller förbättrade kunskaper och färdigheter, samtidigt som ett demokratiskt förhållningssätt – kritisk granskning, respekt för andras åsikter, vilja till tanke och åsiktsutbyte mm – skall präglade arbetet i cirkeln.

I diskussionen hänvisas ofta till dels ett grupperspektiv, dels ett lärandeperspektiv. Perspektiven går i varandra, om man accepterar utgångspunkterna för studiecirkeln. Om man skulle renodla lärandeperspektivet sett från individens utgångspunkt, skulle säkert enskild undervisning eller undervisning genom föreläsningar och självstudier många gånger kunna vara effektivare än de studier, som följer av studiecirkelns pedagogiska villkor. Samspelet mellan deltagarna inklusive cirkelledaren har ett värde i sig och därtill ett bestämt pedagogiskt värde.

Renodlar man grupperspektivet – deltagarnas möjligheter till inbördes tankeutbyte, delaktighet mm – kan man konstatera, att vare sig man lägger tyngdpunkten vid begreppet kamratkrets eller liten grupp rör det sig inte om ett större antal människor än att de på ett naturligt sätt ges praktiska möjligheter att komma till tals. Detta perspektiv talar då för en generell begränsning i ungefär den storleksordning, som gäller för närvarande. För den enskilda cirkeln kan däremot förutsättningarna variera kraftigt. Studieförbunden har egentligen inga grunder för att underkänna de bedömningar, som formellt reglerade deltagarantal under tiden före 1990 dvs. högst 20 deltagare. De 25 som nämns för universitetscirkel kan ifrågasättas i dag, eftersom det beslutet bl. a byggde på en förmodan att antalet för ändamålet godkända cirkelledare skulle vara otillräckligt. Statsmakten medgav därför ett större antal deltagare, inte för att man tyckte att det var bra utan för att lösa en akut situation. Utbyggnaden av högskolan svarade nämligen inte mot efterfrågan på högre studier vid 1960-talets mitt då de särskilda reglerna för universitetscirkel infördes.

Det egentliga problemet är inte cirkel med något mer än 12 deltagare. Problemet uppstår, då studiecirkelstudierna som en följd av ämnets/ämnesområdets innehåll och mål, får en annan karaktär än den som återges ovan.

För att beskriva det kan en väg vara att anlägga ett individperspektiv å ena sidan och ett kollektivt perspektiv å andra sidan. Den klassiska folkbildningen i studiecirkelform och den dominerande delen av dagens studiecirkelverksamhet vänder sig till individer, oavsett om dessa individer sedan använder sina vunna kunskaper eller färdigheter för egna syften eller för att arbeta för en idé, rörelse, organisation mm.

Folkbildningsarbetet inom områdena körsång, dans och ev. vissa musikstudier bygger visserligen också på individer och att den individuella kunskapen/färdigheten skall utvecklas men, och det är ett viktigt men, då i ett kollektivt sammanhang. Resultatet blir i regel också kollektivt, eftersom arbetet normalt skall leda fram till något slag av gemensamt framträdande.

Sammanfattande överväganden

Dagens huvudregel synes rimlig, om den uppfattas som en norm, dvs. medger undantag i de fall rimliga motiv föreligger och studiecirkelns speciella karaktär kan upprätthållas. Övervägande skäl talar för att en bestämd övre gräns bör anges så att studieförbunden kan undvika flytande tolkningar och enskilda medarbetares bedömningar i detta sammanhang underlättas. Vi menar, att den gränsen skall sättas vid högst 20 deltagare inklusive cirkelledaren. Det är en tidigare vedertagen och accepterad gräns. En bestämd gräns i detta avseende, som studieförbunden är överens om, gör att studieförbunden kan undvika onödiga stora skillnader i bedömningar som ligger till grund för beslut om att frångå den grundläggande rekommendationen om mellan 6-12 deltagare. Motiven kan vara, att cirkeln inte av olika orsaker kan komma till stånd eller att ett fåtal intresserade deltagare måste avvisas om endast 12 deltagare medges. För de slag av cirkel som erfarenhetsmässigt ofta arbetar med fler än 12 deltagare bör generellt utformade dispenser från grundrekommendationen kunna utfärdas av studieförbundens förbundsledningar. Hur dessa fungerar bör följas upp genom återkommande utvärderingar.

Viktigt att notera är att den ovan föreslagna bestämda gränsen för antal deltagare i en aktivitet, som skall kunna rapporteras som studiecirkel, inte innebär en värdering av de studier som berörs av förslaget. Det är i stället en väg för studieförbunden att rapporteringsmässigt sortera olika aktiviteter med utgångspunkt i intentionerna bakom nu gällande anvisningar och kriterier för statsbidragsberättigad verksamhet. Etikdelegationen anser att avvägningen är rimlig och menar att det ligger ett stort värde i att studieförbunden är överens i frågan.

40 veckors regeln är nu 480 timmar

Tidigare hade FBF en begränsning av cirkelverksamheten till 40v per år. Den har nu ersatts med en skrivning om 480t/år i FBR:s kriterier. Vid Etikdelegationens sammanträde 130214 diskuterade delegationen tillsammans med FBR hur innebörden av skrivningen skulle förstås.

Man var då överens om att andemeningen i vad som står i kriterierna 2013:

- Studieförbund kan inte planlägga och rapportera mer än 480 timmars studiecirkelverksamhet per år i vad som i praktiken är samma grupp och samma ämne.
- Berörd verksamhet kan inte efter de 480 timmarna övergå till och rapporteras som annan folkbildningsverksamhet eller starta som ny studiecirkel i annat ämne.
- För att en grupp ska anses som ny skall minst hälften av de ursprungliga deltagarna vara nya.

skall förstås:

- att samma grupp kan inom ramen för statsbidragsberättigad verksamhet rapportera i planerad cirkel- och annan folkbildningsverksamhet i högst 480 studietimmar per kalenderår oavsett ämne,
- att en cirkel inte får övergå till annan folkbildningsverksamhet, eller omvänt, efter 480 timmar,
- att för att en grupp ska anses som ny skall minst hälften av de ursprungliga deltagarna vara utbytta.

Kulturprogram

**Tolkning och förtydligande av studieförbundens rapportering
av**

Kulturprogram

*Dokumentet antaget av Folkbildningsförbundets Etikdelegation gällande nystartad verksamhet från
2010-04-01*

Tolkning och förtydligande av studieförbundens rapportering av kulturprogram

Grunder för anordnande av kulturprogram

"Kulturverksamheten inom folkbildningen har en lång tradition och har alltid spelat en central roll. Studieförbund och folkhögskolor bidrar tillsammans med exempelvis bibliotek och museer till att målen för den nationella kulturpolitiken nås. Därför bör folkbildningens uppgift att främja det svenska kulturlivet vara oförändrad. Verksamheten bidrar i hög grad till att bredda kulturintresset i samhället samt att öka delaktigheten i kulturlivet och främja människors kulturupplevelser och eget skapande."

(Lära, växa, förändra. Regeringens folkbildningsproposition Prop.2005/06:192)

Enligt Folkbildningsrådets definitioner av folkbildningens verksamhetsformer ska några grundläggande faktorer vara uppfyllda för att statsbidrag ska kunna utgå:

- Med bidragsberättigade kulturprogram avses föreläsning, teater, sång, musik, dans, dramatisk framställning, filmvisning eller utställning som framförs eller visas för publik.
- Ett kulturprogram ska ha en sådan utformning i tid och rum att det bidrar till att skapa delaktighet, upplevelse och eftertanke.
- Ett kulturprogram ska pågå i minst 30 minuter vid ett givet tillfälle.
- Anordnarskapet ska vara tydligt och framgå av såväl inbjudan som vid genomförandet. Vid varje program ska det finnas en företrädare för arrangerande studieförbund närvarande.
- Ett arrangemang en dag för samma publik kan inte delas upp i flera program utan redovisas som ett enda kulturprogram.

Anordnarskap vid kulturprogram

I etisk "Riktlinje för anordnarskap", antaget av Folkbildningsförbundets styrelse den 9 december, 2008, finns följande förtydliganden:

"I anordnarrollen beträffande kulturprogram måste studieförbundet, utöver det ovan skrivna, beakta följande utgångspunkter:

- *Att det vid programmets genomförande alltid finns en av studieförbundet utsedd och närvarande företrädare, som ansvarar för arrangemangets genomförande och rapportering.*
- *Att studieförbundet aktivt är med redan i planeringsstadiet. Studieförbundet får i efterhand aldrig enbart godkänna eller rapportera redan genomförda kulturprogram.*
- *Att det i all information och marknadsföring klart framgår att studieförbundet är ansvarig anordnare.*
- *Att gällande bestämmelser för statsbidraget och studieförbundsgemensamma riktlinjer och överenskommelser följs.*
- *Att Folkbildningsrådets rapporteringskrav uppfylls.*
- *Att kulturprogrammen skapar delaktighet, upplevelser och eftertanke.*
- *Att kulturprogrammen genomförs på ett för det enskilda studieförbundet folkbildningsmässigt sätt."*

I regeringens folkbildningsproposition uttrycks det så här när det gäller samverkan vid anordnande av kulturprogram:

"Samverkan mellan olika aktörer inom kulturområdet är eftersträvanvärt. Tillsammans kan studieförbund, folkhögskolor, museer, bibliotek, länsteatrar och länsmusiken samt regionala musikstiftelser och lokala kulturföreningar finna vägar till att skapa ett rikare kulturutbud i hela landet."

(Ur Lära, växa, förändra Regeringens folkbildningsproposition Prop.2005/06:192)

Etikdelegationens förtydligande och tolkning:

Det är grundläggande att studieförbunden visar ett tydligt anordnarskap. Även vid samarbete med andra organisationer är det viktigt att studieförbunden finns med vid planerande och genomförande av kulturprogram. Vid genomförande och i marknadsföringen ska det tydligt framgå att ett kulturprogram anordnas av studieförbundet i fråga och i förekommande fall i samarbete med någon annan part. För att anordnaransvaret ska bli tydligt, ska inte uttryck som "sponsras av" eller "stöds av" ett studieförbund finnas med.

Utställningar

"Programmen ska ha en sådan utformning i tid och rum att de bidrar till att skapa delaktighet, upplevelse och eftertanke. Ett kulturprogram som rapporteras för statsbidrag pågår i minst 30 minuter. Kulturprogram genomförs vid ett givet tillfälle och med alla deltagare fysiskt närvarande. Studieförbundets roll som anordnare av ett kulturprogram ska tydligt framgå vid inbjudan till och genomförande av varje program. Vid varje kulturprogram ska det finnas en företrädare för studieförbundet närvarande. Utställningar kan endast rapporteras en gång per plats den visas, oavsett visningstidens längd."

(Statsbidrag till studieförbund - Kriterier och fördelningsprinciper från och med 2007, FBR)

Etikdelegationens tolkning:

En utställning ska vara så upplagd att den kan engagera deltagarna i minst 30 minuter. En utställning ska vara annonserad eller på annat lämpligt sätt gjorts känd i förväg till en given plats. Det gäller även om den är riktad till speciell målgrupp.

Planering

I planering och marknadsföring av utställningen är det rimligt att det finns både start- och slutdatum för utställningen. Förlängs samma utställning så är det fortfarande samma kulturprogram och den kan inte rapporteras som ett nytt kulturprogram.

Plats för utställning

Platsen ska uppfylla rimliga krav så att utställningen kan ge besökaren ett utbyte enligt ovan. Den kan således inte visas enbart i förbigående via skyltfönster, anslagstavla eller liknande. Flera personer ska kunna vistas på platsen samtidigt och under en längre tid. Det gör att korridorer och genomfarter där många passerar på väg till annat är olämpliga platsval. Platsen ska vara tydligt markerad och tillgänglighetsperspektivet måste beaktas så att inte besökare utestängs. I sin anordnarroll måste studieförbundet vara förvissat om att besökaren upplever att det är en utställning och inte marknadsföring av t.ex. studieförbundets verksamhet.

Periodicitet

Samma utställning som återkommer regelbundet till samma adress under en tidsperiod kan inte rapporteras mer än en gång. För att samma utställning ska kunna rapporteras som ett nytt kulturprogram på samma plats krävs det att det gått en rimlig tid mellan tillfällena såsom en termin. En ny utställning betyder att utställningens innehåll är utbytt i sin helhet.

Öppnande, invigning

Ansvarig representant för studieförbundet ska finnas närvarande vid invigning eller öppnande av utställning då eventuella samverkande partners presenteras.

Kontakt

Besökare på utställningen som vill ha kontakt med den lokala anordnaren, ska enkelt hitta den informationen vid utställningen även då det inte finns någon ansvarig person från studieförbundet på plats.

Samlade kulturarrangemang som festivaler, kulturdagar, stadsfester, mässor, marknader och liknande.

”Ett kulturprogram kan innehålla flera inslag med olika medverkande. Ett sammanhållet program som vänder sig till samma publik redovisas som ett program även om det finns flera medverkande eller fler kulturformer i det. För att redovisas som olika arrangemang under samma dag ska programmen vara tydligt avgränsade i tid och rum. De ska också vara planerade och annonserade som olika program och inte i efterhand delas upp”

(Statsbidrag till studieförbund - Kriterier och fördelningsprinciper från och med 2007, FBR)

Etikdelegationens tolkning:

Grunden är att på samma scen, under en dag och för i stort sett samma publik rapporterar man endast ett kulturprogram. Nya musikgrupper på scenen betyder inte att det är ett nytt kulturprogram. Det kan bli fråga om ett nytt kulturprogram från samma scen om det är planerat och annonserat i förväg. I det fallet ska det vara minst 30 min mellan programmen. Tid ska finnas för byte både på scenen och för publiken. Ett kulturprogram på en annan scen inom området kan rapporteras, om samtliga kriterier är uppfyllda.

Information, marknadsföring eller propaganda om den egna verksamheten kan inte rapporteras som kulturprogram. På mässor t.ex. måste det finnas någon mer aktivitet än enbart en mässmonter med egen information eller marknadsföring. För att kulturprogram ska kunna rapporteras på mässor eller liknande arrangemang krävs att det anordnas en föreläsning eller något annat kulturinslag, förutom att de övriga kriterierna är uppfyllda.

Kulturprogram i privata hem

Folkbildningsförbundets Etikdelegation har på förekommen anledning under en tid diskuterat lämpligheten av att genomföra och rapportera kulturprogram i privata hem. Brister i öppenhet och tillgänglighet gör att studieförbunden i en enig Etikdelegation har ställt sig bakom beslutet att inte rapportera kulturprogram i privata hem.

Studieförbunden har överenskommit att inte rapportera kulturprogram genomförda i privata hem som underlag för statsbidrag till folkbildning.

Enligt ett beslut i Etikdelegationen den 24 november 2009 att gälla från och med den 1 januari 2010 och som vid redigering i november 2010 infogats i detta samlande dokumentet.

Kulturprogram på interna möten

I folkbildningspropositionen (Prop. 2005/06:192) uttrycks tydligt att statsbidraget inte får användas till att anordna en verksamhet i största allmänhet.

"Statsbidraget får inte fungera som ett allmänt verksamhets- eller organisationsstöd, som kan användas av föreningar och organisationer för att finansiera den egentliga verksamheten."

"Detta innebär att reguljär föreningsverksamhet aldrig kan redovisas som folkbildningsverksamhet. Exempel på reguljär föreningsverksamhet är styrelsesammanträden, föreningsmöten, kommittésammanträden, valberedningssammanträden och liknande"
(Statsbidrag till studieförbund - Kriterier och fördelningsprinciper från och med 2007, FBR)

Etikdelegationens tolkning:

För att kunna rapportera ett kulturprogram i anslutning till ett föreningsmöte eller annat internt möte så ska innehållet i programmet vara avskilt från det interna föreningsarbetet och inte heller utgöra ett led i föreningens marknadsföring eller propaganda. I all information och marknadsföring ska det klart framgå att studieförbundet är ansvarig anordnare.

Antal deltagare i kulturprogram

Det förekommer årligen en betydande mängd rapporterade kulturprogram med väldigt få deltagare. För att undvika systematisk rapportering av den typen av arrangemang har Etikdelegationen enats om följande:

Etikdelegationens tolkning:

Planerade kulturprogram bör rimligtvis, förväntas ha fler än ett fåtal besökare. Systematisk rapportering av kulturprogram med färre än fem deltagare är inte rimligt.

Folkbildnings-
studieförbundens
intresseorganisation **förbundet**

Wallingatan 38, 111 24 Stockholm
Telefon 08-402 01 50 Fax 08-402 01 59
fbf@studieforbunden.se www.studieforbunden.se

FOLKBILDNING
MÖTEN SOM UTVECKLAR SVERIGE

Till Studieförbunden

Stockholm 2011-11-22
Dnr 97, 24, 2011 kae

Tolkning och förtydligande beträffande

Anställda i medlems-/samverkande organisation/institution och cirkelledarskapet

Anställda i medlems- och samverkande organisation

Etikdelegationen står fast vid bedömningen från februari 2007, att anställda med sin utkomst i medlems- eller samverkande organisation kan vara cirkelledare i statsbidragsberättigad folkbildningsverksamhet. (Med samverkande organisation förstås i detta sammanhang att samarbetsavtal bör föreligga.)

Argumentationen för att anställd i medlems- och annan samverkande organisation kan vara cirkelledare på sin arbetstid utgår främst från den positiva och självklara syn på nära samverkan som uttrycks både i folkbildningspropositionen och i Folkbildningsrådets kriterier. Vad rådet säger är att medlemsorganisationer inte kan vara ”formella” anordnare i folkbildningsförordningens mening. Det måste tolkas så att det ses som naturligt att medlemsorganisationer gör något slags anspråk på verksamheten. I propositionen förutsätts att folkbildningens huvudmän bidrar med resurser för att möta bildningsbehoven. Anordnaransvaret i den medlemsorienterade verksamheten står fast och tas dels genom godkännande av ledaren och dels genom formerna för samverkan. Studieförbundets roll är att säkerställa att det finns goda förutsättningar för lärandeprocessen som avses i den statsbidragsberättigade folkbildningsverksamheten. Man kan inte skilja folkrörelsens/medlemsorganisationernas anställda från folkbildningsuppdraget, t ex att vara cirkelledare. En stor del av verksamheten bärs upp av ideellt arbetande ledare, som inte ersätts av studieförbundet utan det ekonomiska stödet tillfaller själva studie- och kulturverksamheten.

Folkbildnings-
studieförbundens
intresseorganisation **förbundet**

Studieförbundens etiska förhållningssätt

Studieförbundens etiska förhållningssätt gäller alla företrädare för studieförbunden. Varje studieförbund ska arbeta för att studieförbundens etiska förhållningssätt ska genomsyra verksamheten och anammas av alla företrädare. Förhållningssättet tillämpas i all folkbildningsverksamhet som bedrivs med samhällsstöd. Vår ambition är att nå nya deltagare och ny verksamhet - inte att ta över befintlig verksamhet från annat studieförbund.

1. Vår verksamhet ska vara trovärdig

Studieförbundens roll som anordnare av folkbildningsverksamhet bygger på förtroende från allmänheten, bidragsgivarna, medlemsorganisationer och stiftare samt deltagarna i verksamheten. Våra företrädare ska trovärdigt kunna redogöra för verksamhetens innehåll, ekonomi och metoder för att bedriva god folkbildning. Alla frågor ska kunna prövas mot trovärdigheten, som är det etiska förhållningssättets överordnade princip.

2. Vi diskuterar öppet och sakligt

Vi har hög beredskap för att ta itu med frågor som riskerar att skada förtroendet för folkbildningen som helhet. Vi är redo att diskutera sådana frågor öppet och sakligt med andra studieförbundsföreträdare och med respekt för andra studieförbunds profil.

3. Vi tar snabbt itu med frågorna

När verksamhet inom ett eller flera studieförbund ifrågasätts, ska både den organisation som ifrågasätts och den som ifrågasätter argumentera utifrån sakliga grunder. Vi redovisar argument öppet och behandlar frågorna utan dröjsmål.

4. Vi tar upp frågor i det sammanhang där de uppstår

Vi tar upp etiska frågor för diskussion i det sammanhang och på den nivå där de uppstår. Inom varje organ för studieförbundens samarbete och inom varje studieförbund finns därför former för detta.

5. Vi står fast vid överenskommelser och följer föreskrifter

Studieförbunden står fast vid de gemensamma överenskommelser om vår verksamhet som träffas inom Folkbildningsförbundets ram och följer föreskrifter som utfärdas av Folkbildningsrådet samt av riksdag och regering och andra bidragsgivande instanser. Vi agerar i enlighet med detta.

6. Vi respekterar valet av studieförbund

Vi respekterar deltagares och grupper val av studieförbund. Vi använder inte metoder för att genom direktkontakter med deltagare få dem att bryta kontakten med ett annat studieförbund.

Vi respekterar organisationers medlemskap i och samarbetsavtal med studieförbund. Vi försöker inte övertyga organisationer att bryta medlemskap eller avtal med ett annat studieförbund. Våra företrädare underrättar sig om huruvida en organisation redan har ett samarbete med annat studieförbund. Varje organisation är dock suverän i valet av medlemskap i sitt samarbete med studieförbund.

Lathund verksamhetsrapportering 2013

Förändring 2013 är markerade med röd text

	Studiecirkel	Annan folkbildnings- verksamhet	Kulturprogram
En bra arrangemangs- rubrik besvarar frågan:	Vari bestod lärandet?		Vad framfördes inför publik?
Allmänt	<ul style="list-style-type: none"> • Frivilligt • Deltagarinflytande • Reflektionstid • Plan 	Måste motsvara generella kvalitetsambitioner. Bilda skall godkänna både arbetets inriktning och gruppens ledare	Föreläsning, teater, sång, musik, dans, dramatisk framställning, filmvisning eller utställning som framförs eller visas inför publik. Skall skapa delaktighet, upplevelse & eftertanke.
Deltagarantal	2-11 (19) + ledaren	≥2 + ledaren	≥5
Deltagares ålder	≥13	≥ 6 år	<i>Riktat sig till ungdomar och vuxna. Studieförbundet anser gemensamt att gränsen mellan barn och ungdomar är 13 år.</i>
Min	3 sammankomster 9 studietimmar (45 min)	1 sammankomst 1 studietimme (45 min)	30 minuter
Max	4 tim / smk 3 smk / vecka <i>480t / grupp / år *</i>	<i>480t / grupp / år *</i>	
Godkänd deltagare	Närvaro vid en av de tre första sammankomsterna + två sammankomster till	Närvaro vid någon sammankomst	
Godkänd sammankomst	Minst tre godkända deltagare (inkl ledaren)		
Övrigt	Enskild deltagare kan rimligen inte delta i mer än 8 t per dag fördelat på minst två cirklar. <i>Varje genomförd timme räknas som 1.</i>	<i>Varje genomförd timme räknas som ½.</i>	Ansvarig, och vid programmets genomförande närvarande företrädare för studieförbundet skall med sin namnteckning intyga att uppgifterna är korrekta. <i>Varje kulturprogram räknas som 9t</i>

*

- samma grupp kan inom ramen för statsbidragsberättigad verksamhet rapportera i planerad cirkel- och annan folkbildningsverksamhet i högst 480 studietimmar per kalenderår oavsett ämne,
- en cirkel inte får övergå till annan folkbildningsverksamhet, eller omvänt, efter 480 timmar,
- för att en grupp ska anses som ny skall minst hälften av de ursprungliga deltagarna vara utbytta.